

Status
A-Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten
9 oktober 2018

Eindtermijn
-

Onderwerp

Leenheerenpolder: gemeenschappelijke verklaring ontwikkeling Spuigorzen

Advies

1. Te bepalen de 'Verklaring omtrent ontwikkeling Leenheerenpolder – N2000-gebied Haringvliet ten behoeve van Hoekschevaards Landschap' samen met de gemeente Korendijk, de Vereniging Natuurmonumenten en het Wereldnatuurfonds te ondertekenen.
2. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de ondertekening van de 'Verklaring omtrent ontwikkeling Leenheerenpolder – N2000-gebied Haringvliet ten behoeve van Hoekschevaards Landschap'.

Aangezien de Commissaris van de Koning, na rechtsgeldige besluitvorming door GS, bevoegd is de juridische binding aan te gaan, is het advies aan hem een machtiging af te geven aan J.F. Weber, gedeputeerde Natuur en recreatie van de provincie Zuid-Holland, om de 'Verklaring omtrent ontwikkeling Leenheerenpolder – N2000-gebied Haringvliet ten behoeve van Hoekschevaards Landschap' met de gemeente Korendijk, de Vereniging Natuurmonumenten en het Wereldnatuurfonds namens de Provincie Zuid-Holland te ondertekenen.

Besluit GS

Conform advies vastgesteld

Bijlagen

- Verklaring omtrent ontwikkeling Leenheerenpolder - N2000-gebied Haringvliet t.b.v. Hoekschevaards Landschap
- Machtigingsformulier CdK

1 Toelichting voor het College

Om draagvlak te bereiken voor een alternatieve Natura 2000-begrenzing bij de Leenheerenpolder zijn de betrokken gebiedspartijen (gemeente Korendijk, Wereld Natuur Fonds, Natuurmonumenten en de provincie Zuid-Holland) overeengekomen zich in te spannen voor een natuurimpuls op de gorzen langs het Spui. Concreet is dit gedaan door in het voorstel aan het ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) het bestaande natuurgebied Spuigorzen van Staatsbosbeheer bij de ingang van de Bernisse mee te begrenzen als Natura 2000-gebied. Daarnaast ondertekenen de betrokken partijen bijgevoegde intentieverklaring om waar mogelijk zich in te spannen, ook de overige kansrijke gorzen langs het Spui een kwaliteitsimpuls te geven. Het gaat daarbij om de inrichting van gorzen buiten het Natura 2000-gebied Haringvliet welke eerder onderdeel uitmaakten van het Deltanatuurproject Gorzen langs het Spui dat in het kader van de herijking Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is gestopt.

Om realisatie van het integrale gebiedsplan voor de Leenheerenpolder, inclusief woningbouw, mogelijk te maken, is door de gebiedspartijen en de provincie voorgesteld om 10 hectare buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied Haringvliet te houden. Om in dit voorstel mee te kunnen gaan, heeft het Hoekschevaards Landschap bepleit om de grasgorzen langs het Spui te verbeteren voor getijdennatuur en vismigratie.

In het kader van de Samenwerkingsverklaring Routekaart Vismigratie Nieuwe Waterweg heeft het Wereld Natuur Fonds eerder al mogelijkheden verkend in het kader van het deelproject 'Herstel gorzen en slikken langs het Spui'. Met de voorliggende verklaring krijgt dit initiatief een versnelling en een breder draagvlak. De ontwikkeling van de gorzen langs het Spui sluit aan bij eerdere maatregelen van het Programma Deltanatuur en bij de ambities rondom het Haringvliet in het kader van het Kierbesluit Haringvliet en Kansen voor Vissen.

Achtergrond

De Leenheerenpolder maakte oorspronkelijk onderdeel uit van het programma Deltanatuur. Gelegen aan de getijdenrivier het Spui kan de polder een belangrijke bijdrage leveren aan de instandhoudingsdoelen voor getijdennatuur van het Haringvliet. Met dit doel voor ogen zijn vrijwel alle gronden in de polder verworven en in eigendom van de provincie.

De plannen om de agrarische gronden in de Leenheerenpolder om te vormen naar natuur stuitte in het gebied op veel weerstand. Bij de herijking van de EHS is de natuurinrichting van de Leenheerenpolder komen te vervallen. Op verzoek van de voormalige minister van Economische Zaken heeft de Europese Commissie in 2014 besloten om de lijst van gebieden van communautair belang aan te passen door het Natura 2000-gebied Haringvliet aan te wijzen zonder Leenheerenpolder. De vereniging Hoekschevaards Landschap vond dat besluit niet terecht en kwam tegen dit besluit in beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Na advies te hebben aangevraagd bij het Europees Hof heeft de Raad van State februari 2018 het besluit om de Leenheerenpolder buiten de begrenzing te brengen verworpen.

In de tussentijd is er onder gebiedspartijen een coalitie ontstaan om tot een integraal gebiedsplan te komen voor de Leenheerenpolder. Dit plan geeft zowel invulling aan de instandhoudingsdoelen

van het Natura 2000-gebied, als ook aan een impuls voor de leefbaarheid door invulling te geven aan op natuurgerichte recreatie, extensieve agrarische functie, woningen voor recreatief en permanent gebruik en ontwikkeling van de dorpskernen. Dit plan maakt onderdeel uit van de bredere gebiedsagenda Hoeksche Waard West waarin de samenhang wordt gezocht tussen natuur en recreatie en economische ontwikkelingen. Het plan kan rekenen op draagvlak in de streek en is in juli 2017 vastgesteld in de gemeenteraad van Korendijk.

Het ministerie heeft inmiddels een ontwerp wijzigingsbesluit gemaakt voor het Natura 2000-gebied Haringvliet met daarin de Leenheerenpolder. Om de integrale gebiedsplannen van de gebiedspartijen mogelijk te maken is door de gebiedspartijen in samenspraak met de provincie een voorstel gedaan om de Natura 2000-begrenzing aan te passen om het gebiedsplan met op mogelijk te maken. Om de mindering in oppervlakte te kunnen verantwoorden is voorgesteld om passend bij de natuurdoelstellingen van het Haringvliet de Spuigorzen van Staatsbosbeheer te begrenzen als Natura 2000-gebied.

Het Hoekschevaards Landschap maakt deel uit van de coalitie om tot een integraal gebiedsplan voor de Leenheerenpolder te komen. Tegelijk hecht zij als bezwaarmakende partij in het geding tegen LNV aan het behalen van de Natura 2000-instandhoudingsdoelen waar het begrenzen van de Leenheerenpolder aan moet bijdragen. Om hieraan tegemoet te kunnen komen, is in het voorstel aan LNV gezocht naar een alternatieve begrenzing van de Leenheerenpolder met het begrenzen van de gorzen aan het Spui van Staatsbosbeheer én is met partijen afgesproken om zich in te spannen voor een kwaliteitsimpuls op de overige kansrijke gorzen in het Spui.

De ontwikkeling van de Leenheerenpolder past in het beleid van de provincie om de natuurdoelen via integrale gebiedsaanpak samen met de regiopartners te realiseren. Provinciale Staten van Zuid-Holland hebben op 27 juni 2018 het Kaderbesluit Groen 2018 vastgesteld. Daarin is, in de vorm van een risicoreservering, rekening gehouden met een provinciale bijdrage aan de realisatie van het nieuwe natuurgebied in de Leenheerenpolder en een kwaliteitsimpuls voor de Spuigorzen.

Financieel en fiscaal kader

Aan de ondertekening zijn géén financiële consequenties verbonden. De Spuigorzen van Staatsbosbeheer maken integraal onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Leenheerenpolder. De overige kansrijke gorzen maken reeds deel uit van het Natuurnetwerk Nederland. Verkenning naar de maatregelen wordt met betrokken gebiedspartijen gestart. De ontwikkeling van de Spuigorzen heeft betrekking op het programma Groen, Waterrijk en Schoon (Natuurnetwerk Nederland).

Juridisch kader

Met de verklaring bevestigt de provincie in afstemming met de partijen gemeente Korendijk, Wereld Natuur Fonds en Vereniging Natuurmonumenten zich in te spannen voor maatregelen op de grasgorzen langs het Spui die bijdragen aan getijdengebonden habitatdoelen. Er worden geen rechtens afdwingbare verplichtingen aangegaan. De provincie Zuid-Holland is de laatste partij die de gemeenschappelijke verklaring ondertekent.

De CdK is bevoegd om, nadat GS rechtsgeldig hebben besloten, op grond van artikel 176 Provinciewet de juridische binding tot stand te brengen. Op grond van de door de CdK afgegeven machtiging wordt J.F. Weber, gedeputeerde van Natuur en recreatie, gemachtigd om de 'Verklaring omtrent ontwikkeling Leenheerenpolder – N2000-gebied Haringvliet ten behoeve van Hoekschevaards Landschap' met de gemeente Korendijk, de Vereniging Natuurmonumenten en het Wereldnatuurfonds namens de Provincie Zuid-Holland te ondertekenen.

2 Proces

Bij de ontwikkeling van het integrale gebiedsplan voor de Leenheerenpolder is gezocht naar een alternatieve Natura 2000-begrenzing Haringvliet waarmee invulling mogelijk wordt voor de bouw van permanente en recreatiewoningen op circa 10 hectare van de Leenheerenpolder.

Als alternatief is aangedragen om de inrichting van de grasgorzen langs het Spui te verbeteren voor getijdennatuur en vismigratie en zijn de gorzen van Staatsbosbeheer bij de ingang van de Bernisse als aanvulling van de Natura 2000-begrenzing meegenomen in het voorstel aan het ministerie van LNV.

Vereniging Hoekschevaards Landschap heeft als voorwaarde bij een alternatieve Natura 2000-begrenzing binnen de Leenheerenpolder gesteld dat de gebiedspartijen zich tevens actief inspannen voor een kwaliteitsimpuls voor de gorzen langs het Spui. Daarom bevestigen het Wereld Natuur Fonds, de Vereniging Natuurmonumenten, de gemeente Korendijk en de provincie Zuid-Holland in de gemeenschappelijke verklaring deze inspanning.

Na ondertekening door de vier betrokken partijen worden onder leiding van een door het Wereld Natuur Fonds geleverde projectleider de maatregelen voor getijdennatuur onderzocht.

3 Communicatiestrategie

In het kader van de actieve openbaarheid van GS-besluiten worden de stukken na vaststelling door GS op de provinciale website gepubliceerd. Daarnaast vindt er op dit moment géén actieve externe communicatie. In het gebiedsproces ligt de nadruk in het komende half jaar op de gebiedsontwikkeling Leenheerenpolder. Er wordt pas actief publiciteit gegeven aan de ontwikkeling van de grasgorzen nadat de verkenning naar de mogelijkheden is afgerond en dit tot realisatie van maatregelen leidt.